Heerlen

Aan
Commissie MW

Kenmerk

Afschrift aan
Het college van burgemeesters en wethouders

Status
Update Sociaal Domein september 2022

September 2022

Onderwerp
Update Sociaal Domein

Bijlage

Inleiding
Door middel van deze periodieke update informeren wij u over zowel de ontwikkelingen als over andere actualiteiten met betrekking tot het Sociaal Domein. De onderwerpen hebben betrekking op de commissie MW. Vragen naar aanleiding van deze update kunnen in de daarvoor bestemde commissie worden gesteld.

Inhoudsopgave

- Opening Sjpruut Sjop project Kansrijk van Start Heerlen
- Aangepaste reistijden t/m 30-09-2022 Omnibuzz
- Kostendelersnorm
- De voorzieningwijzer
- Anti-discriminatie
- Lokale alliantie financieel veilig ouder worden
- Hogenoodapp
- Co-creatie gemeenten en ervaringsdeskundigen
- Meeleespanel: toegankelijke brieven en teksten
- Franssen Franken Wielerronde
- Herijking Beschermd Wonen in Parkstad
- Evaluatie samenwerkingsverband uitvoering Wmo/HSB

Opening Sjpruut Sjop project Kansrijk van Start Heerlen

In september opent de Sjpruut Sjop haar deuren. De plek waar Heerlense (aanstaande) ouders baby-spullen kunnen krijgen, elkaar kunnen ontmoeten en terecht kunnen voor informatie en ondersteuning in de eerste 1000 dagen bij zwangerschap en opvoeding. De Sjpruut Sjop is onderdeel van de inzet Kansrijk van Start in Heerlen-Noord.
De Sjpruut Sjop is een samenwerking tussen het project Kansrijk van Start van de gemeente Heerlen, Alcander/JENS, woningcorporatie Weller, Werk voor Heerlen en de Bovengrondse Vakschool. De officiele opening is op 29 september van 13.00-15.00 op de locatie van de Sjpuut Sjop aan de Heulsstraat 37 in Heerlen.

Aangepaste reistijden t/m 30-09-2022 Omnibuzz
In de laatste week van juli zijn de Omnibuzz klanten door middel van een brief persoonlijk op de hoogte gebracht van het chauffeurstekort en de gevolgen ervan. Ook wordt in deze brief een oproep gedaan om binnen hun netwerk rond te spreken dat er behoefte is aan chauffeurs in de hoop dat mensen zich aanmelden.

In een recent overleg met alle taxibedrijven is geconstateerd dat het steeds vaker een uitdaging is om de planning rond te krijgen. Omnibuzz doet er alles aan om de ritten te kunnen bieden op het gewenste moment. 'Nee' verkopen is absoluut niet wenselijk.
Om ervoor te zorgen dat de ritten en de kwaliteit ervan goed blijven verlopen is besloten om tijdelijk de reistijden iets in te korten, uitsluitend voor de weekendritten en tot en met 30 september 2022. Reizen blijft mogelijk van maandag t/m donderdag: tussen 06.00 - 00.00 uur, op vrijdag en zaterdag: tussen 06.00 - 00.00 uur en op zondag en feestdagen: tussen 07.00 - 00.00 uur.

Aan de klanten wordt extra aandacht gevraagd voor de ritreservering.
Bijvoorbeeld zoveel mogelijk minimaal 24 uur van tevoren boeken en piekmomenten vermijden door de ritten te spreiden over de dag en de uren, op tijd klaar staan, vaste ritten annuleren die niet doorgaan door bv. vakantie, gebruik maken van andere voorzieningen waar mogelijk. Zulke zaken komen de ritplanning ten goede. Medische ritten, bezoek kerk bij begrafenis/doop etc. en aansluiting op het openbaar vervoer worden overigens altijd uitgevoerd. Verder wordt het gebruik van de Voor Elkaar Pas nogmaals gestimuleerd.

Oplossen chauffeurstekort
Op dit moment is, net als alle andere taxibedrijven in heel Nederland, een tekort aan personeel. Dit geldt overigens niet alleen voor de taxibranche, ook de zorg, horeca etc. hebben hiermee te maken. Alle taxibedrijven zijn al geruime tijd druk bezig met het werven van personeel. Er worden gelukkig vacatures opgevuld bij de taxibedrijven hoewel er nog steeds sprake is van een tekort aan chauffeurs. Bovendien is niet iedereen die zich meldt ook geschikt voor dit werk. Het opleiden van personeel kost tijd en men dient in het bezit te zijn van de vereiste papieren.

Deze problematiek onderstreept eens te meer de noodzaak om chauffeurs goed te belonen.
Zoals ook in het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen staan we voor een beloning, tenminste gelijk aan het niveau van de laagste gemeentelijke loonschaal (dat is nu € 14,-). Dit standpunt nemen we dan ook mee in de eerstvolgende aanbesteding van nieuwe vervoerscontracten.

Kostendelersnorm
Mensen die samen in een huis wonen, kunnen de kosten van huur, gas en boodschappen, vaak delen. In de Participatiewet geldt daarom de kostendelersnorm. Hoe meer volwassenen een woning delen, hoe lager de uitkering, want de woonkosten zijn dan lager, is de redenering vanuit de Rijksoverheid. Deze regel werd ooit opgenomen in wetgeving om misbruik van uitkeringen aan te pakken en het zogenaamde "uitkeringen stapelen" te voorkomen. Het kabinet wil nu dat kinderen van bijstandsgerechtigde ouders langer thuis kunnen wonen, zonder dat hun ouders op de uitkering worden gekort. De

leeftijd voor toepassing van de kostendelersnorm wordt daarom opgehoogd van 21 jaar naar 27 jaar. Op die manier moeten bijstandsgerechtigde gezinnen meer zekerheid krijgen als het gaat om hun inkomen, ook als hun kinderen na hun 21e nog thuis wonen. Wij hebben vanuit de gemeente herhaaldelijk laten weten dat de gevolgen van de kostendelersnorm zoals deze nu van toepassing is, in de praktijk leidt tot een verhoging van het aantal daklozen (onder jongeren) en dit een zeer onwenselijke situatie is. Wij zijn dus blij met deze verandering. Bijstandsgerechtigden waarop deze wijziging van toepassing is, ontvangen van ons een persoonlijk bericht later dit jaar. De wijziging zal voor bijstandsgerechtigden op wie dat van toepassing is, betekenen dat zij een hogere bijstandsuitkering ontvangen en dus geen negatieve financiële gevolgen hebben.

De voorzieningenwijzer

83% van de mensen maakt geen of onvoldoende gebruik van gemeentelijke regelingen, merkt De VoorzieningenWijzer. Dit zijn regelingen die de gemeente aanbiedt aan mensen met een laag inkomen, zoals bijzondere bijstand, een bijdrage voor de schoolkosten of een witgoedregeling. De regelingen zijn bij veel inwoners onbekend en veel inwoners weten niet of ze er voor in aanmerking komen. Dat is zonde, want juist de mensen die het hard nodig hebben, laten daardoor geld liggen. De Voorzieningenwijzer heeft in samenwerking met de gemeente een handige tool gemaakt. Via https://www.datgeldtvoormij.nl/organisatie/heerlen zien inwoners eenvoudig welke hulp er vanuit de gemeente beschikbaar is en hoe deze kan worden aangevraagd.

Anti-discriminatie

Sinds vorig jaar is de gemeente op een positieve wijze in gesprek met vertegenwoordigers van het Comité voor gelijke rechten Zuid-Limburg, de Anti Discriminatie Voorziening Limburg (ADV) en Black Lives Matter Parkstad over het voorkomen en tegengaan van discriminatie in onze stad. Deze samenwerking heeft inmiddels geleid tot meerdere open gesprekken met de lokale afdeling van de Koninklijke Horeca Bond en met de politie over diversiteit en discriminatie. De werkgroep anti-discriminatie wil zo zorgen voor bewustwording en verbinding.

Om discriminatie zichtbaar en bespreekbaar te maken, heeft Black Lives Matter Parkstad in samenwerking met de ADV en de gemeente Heerlen het project ‘Eerlijk Gezegd’ opgezet. Dit project bestaat onder andere uit een foto-expositie in een pop-up museum op de Promenade. Het is een foto-expositie van inwoners uit onze stad en regio die te maken hebben gehad met vooroordelen, bijvoorbeeld omdat ze een andere huidskleur, geaardheid of religie hebben. Via een QR-code naast de foto kunnen hun persoonlijke verhalen beluisterd worden. Het project ‘Eerlijk Gezegd’ bestaat daarnaast uit gastlessen op scholen en een aantal lezingen. Via dit project worden inwoners geprikkeld om na te denken over vooroordelen en uitsluiting en worden bezoekers uitgenodigd om hun eigen verhaal te vertellen.

Lokale alliantie financieel veilig ouder worden
Aansluiting bij het samenwerkingsconvenant Zuid-Limburg: 'Lokale alliantie financieel veilig ouder worden' Heerlen gaat integraal samenwerken om financieel misbruik van ouderen tegen te gaan Gemeente Heerlen sluit aan bij het samenwerkingsconvenant Zuid-Limburg: 'Lokale alliantie financieel veilig ouder worden'. Dit is een bijzonder samenwerkingsverband waar onder andere zorginstellingen, huisartsen, banken, politie, overheidsinstanties en advocatenkantoren met elkaar in verbinding staan. Hierdoor is het mogelijk een gezamenlijke aanpak tot stand te brengen. Hierbij zetten we in op het voorkomen, signaleren, melden en stoppen van financieel misbruik van ouderen.

Wat is financieel misbruik?
Bij financieel misbruik wordt onrechtmatig gebruik gemaakt van geld en/of andere bezittingen van een oudere. Financieel misbruik bij ouderen vindt vaak plaats bij kwetsbare mensen die afhankelijk zijn van anderen. Vaak wordt dit gedaan door familieleden of huisvrienden, maar ook door personen waarvan het slachtoffer afhankelijk is zoals professionele hulpverleners. Voorbeelden van financieel misbruik zijn boodschappen betalen met de pinpas van een ander, bedragen overmaken naar de eigen rekening of gedwongen testamentwijziging.

Lokale alliantie
De lokale alliantie is een professioneel netwerk tussen circa 20 organisaties vanuit allerlei verschillende disciplines: van huisartsen en zorginstellingen tot advocaten en een notaris. Met ieder als doel om ouderenmishandeling in relatie tot financieel misbruik te voorkomen en aan te pakken. Dit doet de lokale alliantie door deskundigheid en praktijkervaringen te delen met elkaar. Door de korte lijnen die hierdoor ontstaan weten partijen die deelnemen aan een lokale alliantie elkaar, ook buiten de bijeenkomsten om, makkelijker te vinden in een vroeg stadium of in het geval van spoed.

Mantelzorgtest
In het nieuwe coalitieakkoord van Heerlen is er ook vanuit het ouderenbeleid aandacht voor de mantelzorgers. Dit omdat veel ouderen mantelzorger zijn. Om overbelasting in zorgtaken te voorkomen en deze doelgroep laagdrempelig wegwijs te maken in het zorglandschap in eigen stad is er door het ministerie VWS en CZ de Mantelzorgtest ontwikkeld.
De Mantelzorgtest is digitaal en geeft inzicht in hoeveel tijd en energie mantelzorg kost. En of er nog genoeg tijd over is voor ontspanning, werk en andere verplichtingen. Ook helpt de Mantelzorgtest met een persoonlijk hulpaanbod: van praktische tips tot mogelijkheden om hulp in te schakelen in onze eigen gemeente.
De Mantelzorgtest wordt aangeboden door stichting Mantelzorgtest. Stichting Mantelzorgtest en ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) werken samen aan de landelijke uitrol van de Mantelzorgtest. Gemeenten worden uitgenodigd hierbij aan te sluiten. Vanuit het ouderenbeleid heeft wethouder Marco Peters besloten om hieraan mee te doen.

Stickeractie als geheugensteuntje tegen oplichting
Het aantal aangiften tegen zogeheten 'bankhelpdeskfraude' is in een jaar tijd verdriedubbeld in Limburg. Bij dit soort criminaliteit doen oplichters zich voor als medewerker van bijvoorbeeld een bank.

Zij zetten mensen onder druk om hun pinpas, pincode of andere gegevens af te staan. Slachtoffers zijn vooral mensen vanaf 50 jaar.
Politie Heerlen en Gemeente Heerlen zijn een stickeractie gestart in de vorm van Delftsblau-we tegeltjes met typische tegeltjeswijsheden. Ze zijn bedoeld als waarschuwing en geheugensteuntje. Handig om op de telefoon of de deur te plakken! Vanaf 20 juni zijn de stickers (gratis) verkrijgbaar bij Politie Heerlen (Stationstraat 13E) of in de publiekshal van het gemeentehuis gemeente Heerlen (Geleenstraat 25).

Wat precies is bankhelpdeskfraude?
Bij dit soort fraude doen oplichters zich voor als behulpzame medewerkers van de bank. Zij bellen plotseling op en zetten mensen onder druk met babbeltrucs. Ook weten ze soms al veel gegevens van het slachtoffer. Of een zogenaamde bankmedewerker meldt zich aan huis, om te "helpen" met een probleem. Deze oplichter probeert de inloggegevens van telefoon, tablet en bankrekening te krijgen, of simpelweg de bankpas met pincode.

Bankhelpdeskfraude herkennen
Een bankmedewerker zal nooit vragen nooit naar het banksaldo, ook niet als controlevraag. Een bank zal nooit bellen om geld over te maken naar een andere rekening, een 'kluisreke-ning' of 'veilige' rekening.
Wethouder Peters, verantwoordelijk voor het ouderenbeleid: "Omdat ouderen vaak de dupe zijn van deze vorm van cybercriminaliteit is het ontzettend belangrijk om hen bewust te maken van de handelswijze van deze oplichters, daar draagt deze campagne aan bij. Dus ik zal er dan ook voor zorgen dat deze stickers bij de diverse ouderenplatforms in de stad te verkrijgen zijn."

Hogenoodapp
Heerlen is sinds april dit jaar aangesloten op de HogeNood app. Met de HogeNood app vind je direct het dichtstbijzijnde toegankelijke toilet met je smartphone. HogeNood laat je de route naar het toilet zien en geeft onder andere de voorzieningen weer. Denk aan een rolstoel toegankelijk toilet. Wij vinden het belangrijk dat inwoners maar ook mensen die onze gemeente bezoeken gebruik kunnen maken van een openbaar, opengesteld of toegankelijk toilet. In april zijn 11 locaties toegevoegd aan de HogeNood app en in augustus nog eens 9. In ieder stadsdeel is er een toilet beschikbaar. We bouwen verder aan de beschikbaarheid van het aantal toiletten in de HogeNood app.

Co-creatie gemeenten en ervaringsdeskundigen
Eind mei gaven tijdens de netwerkbijeenkomst ‘Spil in de wijk’ de gemeenten Heerlen, Sittard-Geleen en ervaringsdeskundigen een gezamenlijke presentatie met als onderwerp: Inclusie stopt niet aan de gemeentegrens. Hoe werk je samen aan inclusie, hoe betrek je inwoners hierbij en wat kun je van elkaar leren. Het was die dag één van de best bezochte presentaties.

Meeleespanel: toegankelijke brieven en teksten
In het derde kwartaal van 2021 zijn we gestart met een meeleespanel. Een groep inwoners met diverse achtergronden leest onze herschreven (beeld)brieven. Zo wordt gekeken of de aangepaste (beeld)brieven voldoende duidelijk zijn. Dit gebeurt onder begeleiding van onze partner, Stichting MEE Zuid-Limburg. De inwoners die wij vragen vinden het belangrijk en ook fijn om deel te nemen en ons te helpen. Afgelopen periode evalueerden wij over de rol van het meeleespanel en de ondersteuning van daarin onze partner. Wij vinden dit een waardevolle aanvulling. Dit meeleespanel gaat ook komend jaar onder begeleiding van Stichting MEE Zuid-Limburg verder.

Franssen Franken Wielerronde
Vrijdag 29 juli jl. vond de Franssen Franken wielerronde plaats. Met Only Friends Limburg en de regioconsulent van Iedereen Kan Sporten© organiseerden wij (LIA- en Sportbeleid) een activiteit tijdens deze wielerronde. Mensen met een beperking fietsten tijdens de reclamekaravaan mee. Zo vroegen ze aandacht voor deze doelgroep en beide organisaties. Na het meefietsen in de reclamekaravaan zijn de deelnemers nog in het zonnetje gezet en ontvingen zij een aandenken.

Herijking Beschermd Wonen in Parkstad
De afgelopen maanden is er hard gewerkt om Beschermd Wonen in Parkstad opnieuw vorm te geven. Wij hebben u in juli via een RIB daarover geïnformeerd.
Inmiddels is de subsidietender op 1 september jl. gepubliceerd.
Gegadigden worden uitgenodigd een aanvraag in te dienen, als zij voldoen aan de gestelde eisen.
Zoals ook in de RIB aangegeven, het is de bedoeling dat er dan vanaf 1 januari 2023 in Parkstad één samenwerkingsverband verantwoordelijk is voor het bieden van Beschermd Wonen aan alle inwoners die daarvoor in aanmerking komen.
Het Loket Opvang en Beschermd Wonen bepaalt wie een indicatie voor Beschermd Wonen krijgt, het samenwerkingsverband bekijkt hoe en door welke aanbieder het beschermd wonen vervolgens concreet gestalte wordt gegeven.
In november a.s. zal op basis van de ontvangen aanvraag of aanvragen besloten worden over de subsidieverlening.

Evaluatie samenwerkingsverband uitvoering Wmo/HSB
Op 31 december 2023 loopt het contract over de uitvoering van de Wmo met Heerlen Stand-By (HSB) af en dat contract kan niet meer verlengd worden. Dit betekent dat er in 2023 een nieuwe opdrachtverlening zal plaatsvinden.
Alvorens hiertoe over te gaan is een evaluatie opgestart. Deze wordt in onze opdracht uitgevoerd door het bureau BMC waarbij de kernvraag is: Zijn de oorspronkelijk gestelde doelen en resultaten bereikt en hoe functioneert HSB op het gebied van toegang tot zorg, partnerschap en communicatie? Dit betekent dat niet alleen gekeken wordt naar de uitvoering van het huidige contract door HSB op basis van de opdracht die wij hebben gegeven, maar ook welke veranderingen zouden wenselijk zijn voor de toekomstige opdrachtverlening.

Er wordt een uitgebreid kwantitatief en kwalitatief onderzoek uitgevoerd onder diverse stakeholders, intern en extern. Hierbij worden uiteraard ook de inwoners meegenomen. Vóór 1 december 2022 wordt het onderzoeksrapport met advies opgeleverd.
Voor de uitvoering van de opdrachtverlening laten wij ons de komende periode begeleiden door het bureau WeAreRoger. Via een door hen begeleidde innovatieve dialooggerichte aanpak willen wij de opdrachtverlening vanaf 2024 vormgeven. De resultaten uit de evaluatie zullen bij de verdere dialoog en opdrachtverlening als uitgangspunt gebruikt worden.

Peter van Zutphen, wethouder Jeugd, Wmo, zorg en armoedebestrijding
Marco Peters, wethouder ouderenbeleid